

forskningen af et strafbart forhold. Spørgsmålet om lovregulering kommer derfor ikke på tale i forhold til sådanne efterlysninger.

Undertiden sker offentlig efterlysning uden angivelse af, hvorvidt den pågældende søges som mulig gerningsmand, forurettet eller som vidne, idet det blot anføres, at politiet gerne vil i forbindelse med vedkommende. Sådanne tilfælde, hvor det ikke angives, hvorfor den pågældende søges, falder i almindelighed også uden for det område, hvor lovregulering i dette lovforslag overvejes.

Spørgsmålet om behovet for lovregulering af politiets anvendelse af efterlysning er behandlet i bet. 1298/1995, s. 63-76.

5.1. Offentlige efterlysninger

5.1.1. Gældende ret

Spørgsmålet om anvendelse af offentlige efterlysninger i efterforskningsøjemed er ikke reguleret i lovgivningen. Det antages imidlertid, at der er snævre grænser for politiets anvendelse af offentlige efterlysninger, idet det normalt kræves, at den efterlyste med meget betydelig styrke mistænkes for at have begået en alvorlig forbrydelse (navnlige drab, grove voldsforbrydelser, seksualforbrydelser og røveri), og at nye forbrydelser af tilsvarende grovhed må befrygtes. Det må endvidere forudsættes, at andre og mindre indgribende eftersøgningsmetoder har vist sig - eller må påregnes - at være utilstrækkelige. Også efterlysningens geografiske udstrækning må afstemmes med formodningerne om den eftersøgte færden.

I praksis er det politiet, som træffer beslutning om, hvorvidt der skal iværksættes offentlig efterlysning, og der er fastsat en række interne regler herom. Rigspolitechefen har således i en kundgørelse fastsat nærmere retningslinier for anvendelsen af efterlysninger i radio og tv. Efterlysning i radioen af kriminelle personer, herunder undvegne strafafsonere, bør efter kundgørelsen kun ske, når forbrydelsens alvorlige karakter eller risikoen for ny alvorlig forbrydelse gør det påkrævet, at den pågældende hurtigst muligt anholdes. Tilsvarende regler gælder for efterlysning i tv. Efterlysning af mistænkte gerningsmænd via radio eller tv vil således kunne ske i alvorlige sager vedrørende drab, voldtægt, volds- og narkotikakriminalitet m.v.

Efterlysning i radio eller tv bør ifølge kundgørelsen have undtagelsens karakter, idet anmodning om udsendelse af efterlysninger eller andre meddelelser gennem radio eller tv ikke bør fremsættes, når meddelelsen ikke er mere presserende, end at den vil kunne udsendes med fornøden virkning gennem dagspressen.

Efterlysninger via dagspressen er ikke reguleret af Rigspolitechefen, men anvendelse heraf sker i praksis efter de samme kriterier.

5.1.2. Strafferetsplejeudvalgets forslag

5.1.2.1. Betingelserne for anvendelse af offentlige efterlysninger

Som nævnt ovenfor i indledningen til pkt. 5 kan politiets offentlige efterlysninger indebære en ærekrænkelse, der ville udgøre en overtrædelse af straffelovens § 267, hvis den var iværksat af andre end politiet. Det gælder navnlig i de tilfælde, hvor der efterlyses med angivelse af navn og bopæl. Også andre oplysninger om en person vil efter omstændighederne kunne indebære en overtrædelse af straffelovens § 267.

Som det fremgår af pkt. 1.3. ovenfor, er det Strafferetsplejeudvalgets generelle opfattelse, at der så vidt muligt bør ske en udtømmende regulering af de strafprocessuelle tvangsindgreb. Udvalget finder bl.a. på den baggrund, at også det tvangsindgreb, der består i offentlige efterlysninger, bør lovreguleres.

Udvalget finder, at der ved offentlige efterlysninger bør opstilles forskellige kriterier, som tager udgangspunkt i formålet med efterlysningen og dermed den krænkelse, som efterlysningen og de deri indeholdte oplysninger indebærer for den pågældende. Skal efterlysningen bruges til at finde frem til en person, som er mistænkt eller sigtet i en sag og dermed allerede identificeret, må betingelserne for at foretage offentlig efterlysning i overensstemmelse med gældende praksis være restriktive. Der må derfor for det første opstilles et *kvalificeret mistankekrav*, således at risikoen for, at en uskyldig udråbes som den formodede gerningsmand, begrænses mest muligt. Der må således være en høj grad af sikkerhed for, at den efterlyste er gerningsmanden. Udvalget finder på den baggrund, at mistankekravet bør udformes således, at der skal foreligge en særlig bestyrket mistanke om, at den pågældende har begået lovovertrædelsen.

Der må for det andet opstilles et *kvalificeret kriminalitetskrav*, idet kun mere grove forbrydelser bør kunne give politiet anledning til offentlig efterlysning. Kriminalitetskravet foreslås derfor fastsat således, at den påsigtede forbrydelse skal angå en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derved.

På grund af indgrebets alvorlige karakter bør offentlig efterlysning i øvrigt kun anvendes, hvor dette i det konkrete tilfælde er særlig indiceret, herunder fordi andre og mindre indgribende foranstaltninger for at finde den pågældende har vist sig eller må antages at